

VANTAA FORSBACKA

Kivikautisen asuinpaikan koekuopitus

2003

MUSEOVIRASTO
Arkeologian osasto

Helena Ranta
Simo Vanhatalo

ARKISTOTIEDOT

Kohteen nimi: Forsbacka
Muinaisjäännöslaji: kivikautinen asuinpaikka
Muinaisjäännösrekisterinumero: 092 01 0001

Kunta: Vantaa
Kylä: Sotunki
Tila, rek.no: Forsbacka, 5:3
Kiinteistötunnus: 092-420-0005-0003
Maanomistaja: Per Henrik Öhman
Katuosoite: Nurmimäentie 8
Postinumero, -toimipaikka: 01260 Vantaa

Peruskartta: 2043 07 Östersundom
Yhtenäiskoordinaatit: p = 6688 985
i = 3396 830
z = 28-34 m mpy

Peruskoordinaatit: x = 6688 065
y = 2562 715
z = 28-34 m mpy

Tutkimusaika: 14.5.2003
Tutkimustapa: koekuopitus, pintapoiminta
Koekuopitusala: n. 1500 m²
Tutkimusryhmä: Helena Ranta, FL
Simo Vanhatalo, HuK
Hanna Pyy, HuK

Karttaliitteet: ote GT 2 -kartasta, s. 4
ote peruskartasta 2043 07 Östersundom, s. 5
Yleiskartta 1:1000, A4, s. 6

Aikaisemmat tutkimukset: Veikko Lehtosalo 1962 inventointi
Kreetta Lesell 2000 inventointi

Löydöt: kvartsi-iskoksia, ei otettu talteen
Aiemmat löydöt: KM 5800, diar. 15.4.1911, kiviaseita
KM 15761, diar. 10.1.1063, asuinpaikkalöytö
KM 16423, diar. 8.10.1964 oikokirves

TUTKIMUSPERUSTE

Kiinteistön omistaja, Per Henrik Öhman, esitti helmikuussa 2003 Museovirastolle pyynnön selvittää Forsbackan kivi-kautisen asuinpaikan rajat suunnittelema rakennushankkeita varten. Koekuopituksen tarkoituksena oli myös selvittää mahdollisten jatkotutkimusten tarve muinaisjäännösalueella.

KOHTEEN SIJAINTI JA KUVAUS

Tutkimusalue sijaitsee Vantaan Sotungin kylässä jokilaakson itäpuolisella niemekkeellä. Niemen länsi- ja luoteispuolella on syvä jokirotko, idässä aluetta rajaa kalliojyrkäne. Etelään päin niemi on tasaisesti laskevaa peltoa.

Vuoden 2000 inventointiraportissa Forsbackan kivi-kautisen asuinpaikan sijainti on merkitty osoitteessa Nurmimäentie 8 olevan omakotitalon piha-alueelle ja siitä etelään viettävälle peltorinteelle. Vuoden 1962 inventointikertomuksen mukaan kivi-kautiset löydöt, kivitalta, saviastianpalat, kvartsiittiesineet ja -iskokset, ovat peräisin asuinrakennuksen portaista pari metriä itään alkavasta perunamaasta/pellosta, noin 30 m korkeudesta mpy. Silloisen perunamaan laajuus ei ole enää tiedossa.

TUTKIMUSMENETELMÄT

Peltorinteelle suunnitellulle rakennuspaikalle laadittiin koekuoppaverkosto, jossa kuoppien väli oli noin 10 m. 0,5 x 0,5 m laajuisia koekuoppia kaivettiin yhteensä 20 kappaletta. Kaivettujen kuoppien syvyydet vaihtelivat 30–50 cm. Kaivausvälineinä käytettiin lapioita savisen peltomaan poistossa. Koekuoppien pohjat kaivettiin lastoilla.

Muutamista koekuopista mitattiin etäisyydet lähirakennuksiin ja näin koekuoppien paikat saatiin siirrettyä kaavakartalle, jota käytettiin yleiskartan pohjana. Koekuoppien sijainnit kartoitettiin DGPS-satelliittipaikantimen (tarkkuus <math>< \pm 1 \text{ m}</math>) avulla. Koekuopat peitettiin kartoituksen jälkeen.

Koekuopituksen lisäksi pellon pinta ja kalliorinteen reuna-alueen kaikki avoimet maanpinnat tarkastettiin.

HAVAINNOT

Tutkittavan alueen maaperä oli savista peltomaata. Savisen peltomaan alta tuli esiin harmaa savihiesukerros noin 30 cm:n syvyydessä. Koekuopitetulla alueella ei havaittu mitään merkkejä kivi-kautisesta asuinpaikasta, sillä yhdestäkään koekuopasta ei tullut esiin rakenteita tai kulttuurikerrokseen viittaavia maan värjäymiä. Esihistorialliseen aikaan viittaavia löytöjä ei saatu – myös modernit löydöt puuttuivat .

Avoimia maanpintoja tarkastellessa sen sijaan havaittiin useita kvartsi-iskoksia koekuopitetun alueen koillis- ja itäpuolella, nykyisen voimajohtolinjan alueella. Löytöjä ei otettu talteen. Vaikuttaakin siltä, että asuinpaikkaa on yhä jäljellä tontin itäreunassa olevan kallion ja peltoaukean rajavyöhykkeellä, alueella, jonka maaperä on

hiekkapitoisempaa ja sopivampaa kivikautiselle asuinpaikalle kuin koekuopitetun peltoalueen savinen maaperä. Mahdolliselle asuinpaikka-alueelle ei tehty koekuoppia.

Talon piha-alue vaikuttaa niin myllerretyltä, että muinaisjäännösalueella on siinä tuskin enää jäljellä.

YHTEENVETO

Koekuopitetulla rakennussuunnitelma-alueella ei havaittu mitään merkkejä kivikautisesta asuinpaikasta, sillä yhdestäkään koekuopasta ei löytynyt rakenteita tai kulttuurikerrokseen viittaavia maan värjäymiä. Myöskään esihistorialliseen aikaan viittaavia löytöjä ei saatu. Rakennushankkeille ei siten ole muinaismuistolain asettamaa estettä.

Avonaisia maanpintoja tarkastellessa sen sijaan havaittiin useita kvartsi-iskoksia koekuopitetun alueen koillis- ja itäpuolella, nykyisen voimajohtolinjan alla. Luultavasti kivikautista asuinpaikkaa onkin säilynyt tällä hiekkaisella, kallion ja pellon reuna-alueella. Yleiskarttaan merkityllä alalla on suoritettava lisätutkimuksia, mikäli alueelle suunnitellaan maankäyttöhankkeita.

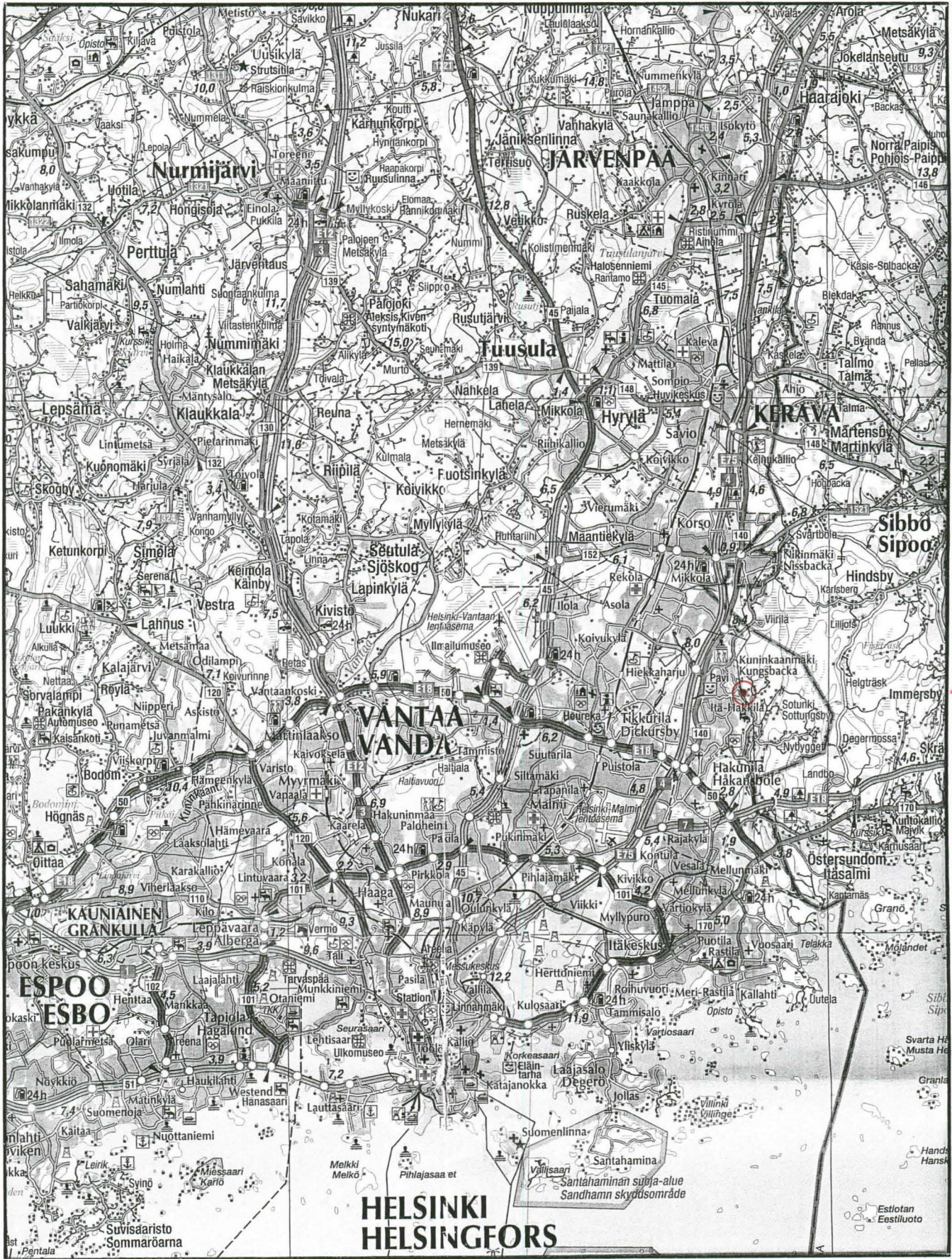
Helsingissä 27.1.2004

Helena Ranta

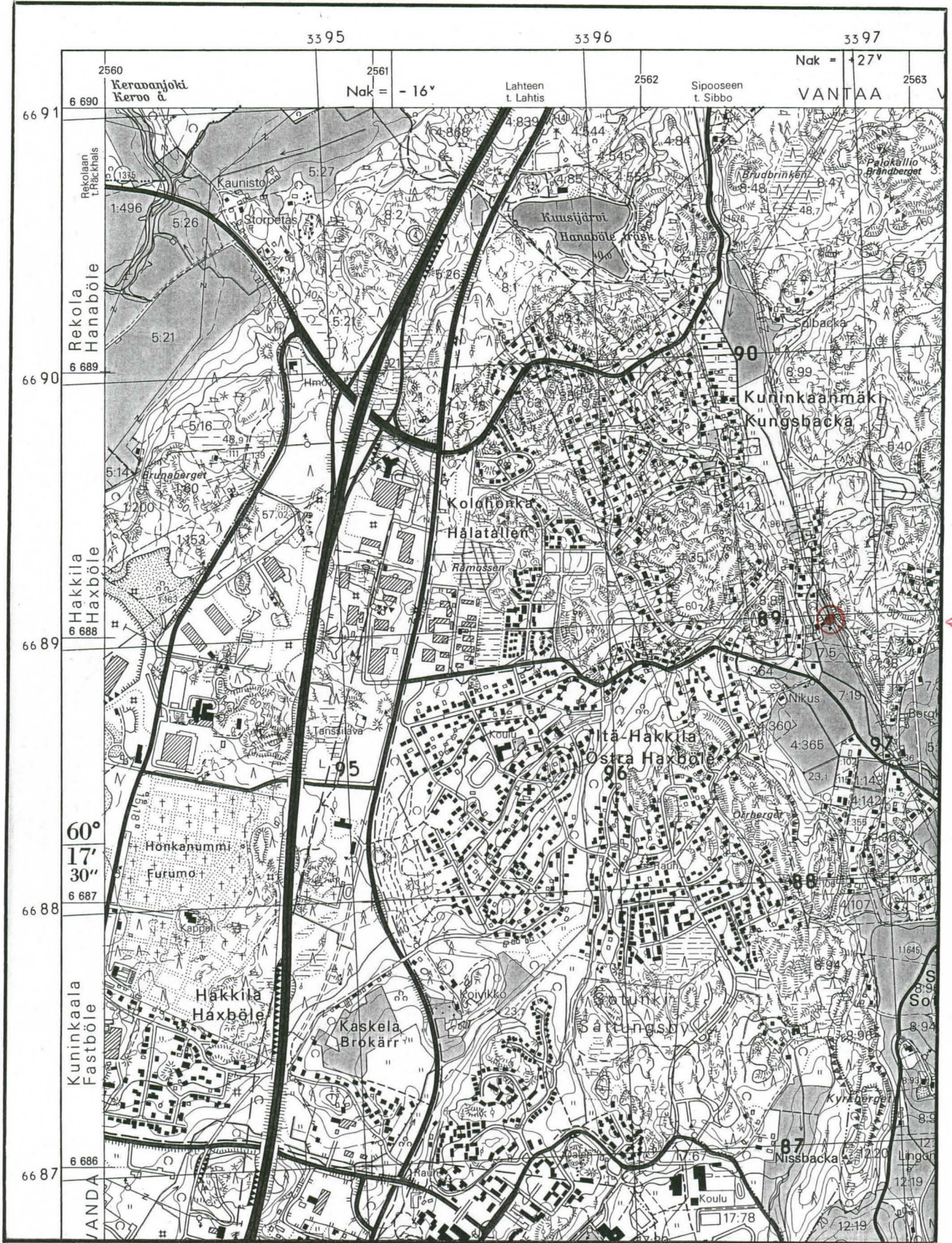

Simo Vanhatalo

Ote GT 2 -kartasta

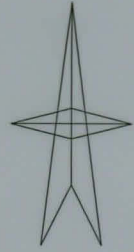

Ote peruskartasta 2043 07 östersundom

VANTAA Forsbacka yleiskartta 1:1000

- muinaismuistolain rauhoittama alue
- v. 2003 koekuopitettu alue
- irtolöytö v. 2003

0 25 m

